SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII No. 241. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 18, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го ГРУДНЯ 1990 Ч. 241. РІК XCVII

КЕРІВНИК КҐБ ПОГРОЖУЄ

Москва. — Виступаючи на програмі центральної телевізійної передачі, керівник советського КҐБ Владімір Крючков, з доручення президента СССР Міхаїла Горбачова, погрозив і перестеріг усім тим силам, які, мовляв, працюють для розвалу Совєтського Союзу, підсилюють національний шовінізм, пропаґують масові демонстрації й інші „безпорядки", насильства тощо.

„До влади рвуться антикомуністичні сили, — заявив В. Крючков, — які свою діяльність не спирають дна демократичних принципах". Навіть деякі керівники в країнах Східньої Европи були здивовані виступом Крючкова, який, працюючи ціле життя для тоталітарної системи і сліпо виконуючи волю комуністичних диктаторів, покликається у своєму виступі на „демократичні принципи", з якими він може й недокладно познайомлений.

Суперкаґебіст підбудував свій виступ „арґументами", кажучи, що Комітет державної безпеки розпоряджає даними, що, наприклад, в „ „горячих місцях" імперії виготовлялися навіть списки осіб призначених для „невтралізації", якщо така буде потреба хвилини.

„В умовинах коли наша батьківщина (тобто комуно московська імперія) потребує єдности, нам приходиться зударятись з діяльністю, яка посилює процеси роз'єднання, підриває братерство і дружбу народів і націй", — заявив Крючков під час свого телевізійного виступу і додав, що „чекісти підтримують оновлення Союзу" і задля цього вони будуть далі стояти на „сторожі безпеки, законности і правопорядку, поборюватимуть ті сили, які хочуть довести країну до хаосу". „Намагання перешкодити цьому з будь-якої сторони, знайдуть рішучий спротив зі сторони КҐБ".

Працівники державної служби безпеки не дозволять, мовляв, жодним внутрішнім і зовнішнім (тобто закордонним) силам вмішуватись у внутрішні справи СССР і „вести на території СССР таємну війну проти нашої системи".

В дальшому Крючков, покликаючись на організоване злочинництво і саботажі, тісно пов'язане з „імпортом закордонних продуктів" (жебраниною, а не імпортом), закликав „чесних громадян СССР" об'єднати усі зусилля в боротьбі з тими силами, які намагаються всіма засобами „розвалити соціялістичну систему".

Московський кореспондент американської газети „Вашінґтон Пост" Дейвид Ремнік пише, що виступ В. Крючкова, а також цілий ряд останніх виступів М. Горбачова, у якомусь сенсі становлять свого роду „політичний театр". Театралізовані методи ставлять собі за мету успокоїти населення в республіках. Вони також хочуть задемонструвати силу і намір центральної влади в Кремлі з допомогою війська і КҐБ зліквідувати самостійницькі тенденції у Прибалтиці й інших республіках.

Треба відмітити, що Крючков виступив на телевізії дві години після закінчення пленуму ЦК КПСС на якому виступав М. Ґорбачов, а інші настирливо домагалися від нього „навести порядок" навіть при допомозі сили. Значить концепція зберігачів імперії перемогла в Кремлі, — каже Ремнік й інші кореспонденти.

Шкільна Рада висилає книжки в Україну

Ню Йорк (Шкільна Рада) — Якщо минулий рік був проголошений Роком Української Мови, то цей рік можна сміливо назвати Роком Української Книги з огляду на велике, майже необмежене запотребування вільного слова не лише Україною, але й українцями, які проживають в інших республіках Совєтського Союзу.

Постійно надходять листи до Шкільної Ради з проханням вислати українознавчі підручники і для нововідкриваних шкіл і для шкіл які мають намір міняти шкільні програми, і також від окремих осіб, що хотіли б мати той чи інший підручник.

Шкільна Рада, відповідаючи на прохання з-поза океану, вислала сотки підручників. Кошти пересилки дуже високі, тож, вичерпавши свої зовсім малі засоби, остаточно, Шкільна Рада була змушена звернутися до громади та до фінансових установ за допомогою, щоб не припинити дальшої висилки книги.

Заклик Шкільної Ради знайшов деякий позитивний відгук серед громади, що уможливило продовжувати висилкову акцію книги, бодай на деякий час. Внизу подаємо список жертводавців на акцію „Книга на Вкраїну": по 500 дол. зложили — Украєнська Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Ню Йроку, Кредитівка „Самопоміч" в Нюарку; СКВОР — Торонто — 700, по 300 дол. — „Самопоміч" у Гарфорді; 250 — Українська Православна Кредитівка в Ню Йроку; УККА — 400 дол.; 200 дол. — Укранська Кредитова Кооператива в Рочестері, СУМА Йонкерс Кредитівка; ООЧСУ — 200 дол. 100 дол. — „Самопоміч" Джерзі Ситі, „Самопоміч" в Чикаго, Українська Кредитова Жіноча Допомогова Організація (колишній Червоний Хрест); Головна Пластова Рада в Бейсад — 100 дол.; по 50 дол. — „Самопоміч" в Мінеаполісі; Марія Нестерчук, СУА 1-ий Відділ, Школа Українознавства в Асторії; 25 дол. — СУА 82-ий Відділ.

Бажаючих прилучитися до висилкової акції „Кни-га на Вкраїну" проситься присилати свої пожертви до Шкільної Ради на адресу: Educational Council UCCA, P.O. Box 391, Cooper Station New York, N.Y. 10276-0391.

ДЖ. БУШ ПОСТАВИВ С. ГУССЕЙНОВІ УЛЬТИМАТУМ

Вашінґтон. — Президент Джордж Буш заявив, що якщо президент Іраку Саддам Гуссейн має намір сісти за стіл переговорів з державним секретарем ЗСА Джеймсом Бейкером, то це повинно відбутися не пізніше 3-го січня.

Дж. Буш категорично відкинув запропоновану Гуссейном дату зустрічі 12-го січня. „Я не маю наміру бути серед тих, ким він маніпулює", — заявив Президент ЗСА на пресовій конференції.

На думку Буша і його дорадників, президент Іраку навмисно призначив Бейкерові зустріч всього за три дні до встановлення Радою Безпеки ООН терміну виведення іракських окупаційних військ з Кувайту. Якщо Гуссейн прийме Бейкера не раніше 12-го січня, він буде мати причину заявити: „Ми не маємо часу, щоб виконати резолюцію точно в установлений термін".

Дж. Буш нагадав кореспондентам, що за останні місяці президент Іраку прийняв президента Австрії Курта Вальдгайма, колишнього канцлера Західньої Німеччини Віллі Брандта, колишнього чемпіона з боксу Мохаммеда Алі і багатьох інших діячів. На підготову до таких зустрічів Гуссейнові треба було кілька днів, а то й годин. „Чому ж для того, щоб приступити до обговорення дійсно невідкладних справ, йому потрібний цілий місяць?" — запитав Президент ЗСА.

Буш також зауважив, що до того часу, коли Гуссейн не назве прийнятну дату зустріч з Бейкером, тобто дату не пізніше 3-го січня, він, Буш, не має наміру зустрічатися з міністром закордонних справ Іраку Тариком Азізом.

Один із журналістів нагадав Бушеві, що 30-го листопада він сказав, що Бейкер міг би зустрітися з Гуссейном „в будь-який день між 15-им грудня і 15-им січня": „А тепер ви настоюєте на зустрічі не пізніше 3-го січня. В чому справа?"

„Звичайно, я повинен був бути більш точним", — відповів Буш.

На думку більшости політичних коментаторів, нині можливість початку війни в районі Перської затоки стала значно імовірнішою, ніж два-три тижні тому.

„Якщо Гуссейн і Бейкер не зустрінуться за столом переговорів, то існує велика правдоподібність, що американське і іракське військо зустрінеться на полі бою", — сказав у неділю рано коментатор однієї з нюйоркських радіостанцій.

В АЛБАНІЇ ВІДБУВАЮТЬСЯ АНТИКОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Тірана, Албанія. — Агентство Ассошіейтед Пресс і численні західні кореспонденти інформують про хвилю антикомуністичних демонстрацій, яка прокотилась через декілька міст Албанії і пригадала не тільки албанцям, але також західнім країнам, події в Румунії з перед року часу, в результаті яких румунський народ, хоч дещо завеликими людськими жертвами, позбувся комуністичного тоталітарного і нелюдяного режиму президента-диктатора Ніколае Чаушеску.

В Албанії оборот справ набрав дещо іншого характеру. Не зважаючи на те, що сотні тисяч демонстрантів не тільки в Тірані, але у трьох інших містах (Шкодірі, Ельбасані і Каваї) штурмували приміщення Комуністичної партії і домагалися уступлення теперішнього уряду та привернення демократичних прав для албанського народу, поліція, військо і державна служба безпеки, не вживали зброї проти демонстрантів і користувалися тільки палицями, сльозоточивими гранатами і водою з протипожежних автомобілів. Крім поранених легко, не було ані одної вбитої особи. Виглядає, що поліція і військові, або спротивились режимові і симпатизували демонстрантам, або режим толерував демонстрації, пляную чи сяк чи так перевести деякі політичні й економічні зміни в країні.

В Тірані демонстрацію започаткували студенти місцевих університетів, які взагалі ведуть перед проти комуністичних диктатур у країнах Східньої Европи, а також в Совєтському Союзі, зокрема у Прибалтиці, Україні, Грузії й інших республіках. Студентів в першому дні підтримало 300,000 громадян Тірани й околиць. Після короткого мітинґу коло університету, похід демонстрантів рушив головними вулицями міста і, згідно з обрахунком західніх кореспондентів, до них долучувались все нові й нові люди і на головній площі їх вже було приблизно півмільйона осіб. Речники демонстрантів домагалися збільшення демократичних свобід, а деякі уступлення теперішнього уряду, керованого комуністами, та розписання нових парляментарних виборів. Більш поміркованi погоджувалися з теперішнім президентом і генеральним секретарем албанської Комуністичної партії Рамізом Алія, що спершу треба створити в Албанії багатопартійну систему, допустити до політичної діяльности заборонені досі партії, щоб можна було говорити про багатопартійну систему. Він обіцяв демонстрантам зліквідувати Політбюро албанської Компартії. Передбачають, що парлямент незабаром прийме окремий закон, який дозволятиме політичним партіям реєструватися і діяти згідно з їхніми програмами. Перша Демократична партія в Албанії була навіть згадана в офіційних газетах контрольованих Комуністичною партією.

З Альбасану кореспонденти повідомляють, що там демонстранти зірвали пам'ятник Енвера Годжі, який по-диктаторськи, наслідуючи Й. Сталіна, керував країною від 1944 до 1985 року, тобто аж до часу своєї смерти. Демонстранти несли транспаранти з написом: „Годжа — Гітлер", „Геть з династією Годжі" та інші.

Того ж дня Алія, теперішній лідер, виступив на програмі телевізії і закликав громадян до спокою, бо, мовляв, уряд і Компартія, спільно з іншими демократичними партіями, плянує великі зміни. Він також повідомив, що до більших міст введені військові частини не для конфронтації з демонстрантами, а для того, щоб запобігти кровопролиттю, подібному до румунського.

Вийшов Календар Української Дитини на 1991 рік

Торонто. (В.Б.). — За кільлалітньою традицією у видавництві „Українська Книжка" в Торонто, Канада, появився „Календар Української Дитини" на 1991 рік. Цей календар втішається популярністю серед дітей, батьків, учителів-виховників, бо в ньому багатющий і цікавий матеріял для дітей молодшого віку.

Випуск КУД на 1991 рік присвячений частинно подіям, які проходять саме в відродженій Україні. Про це свідчить обкладинка й дві перші додаткові сторінки. На обкладинці зображений національний квіт-рослина України з їстивними зернятками, квіт, притаманний краєвидові України — соняшник.

На двох вступних сторінках зображені повними кольорами символи української держави — блактино-

(Закінчення на стор. 3)

Національний хор у Філядельфії плянує концерт

Філядельфія. — Український хор у Філядельфії підготовляється до концерту на пошану Тараса Шевченка.

Концерт цей заплянований на неділю, 17-го березня, о год. 3-ій по полудні у відомій концертовій залі Академі оф Мюзік у Філядельфії.

У зв'язку з цим організується громадський комітет Філядельфії і околиці, який має допомогти хорові увінчати цей концерт успіхом.

Квитки на цей концерт можна вже набувати у хористів та в крамницях: „Космос", „Фантазія", „Дора" і „Ганусей".

У В-ві „Смолоскип" появилася збірка творів Б. Антоненка-Давидовича

Балтимор. — Тут в Українському Незалежному В-ві „Смолоскип" ім. В. Симоненка появилася збірка сибірських новель і тюремних віршів довголітнього в'язня совєтських концтаборів, письменника й мовознавця Бориса Антоненка-Давидовича. Збірку упорядкував, оригінально по-мистецьки оформив і написав про неї передмову внук письменника, який перебуває на лікуванні у Вашінґтоні, Олесь Тимошенко.

У збірці опубліковано 16 новель, які письменник написав після повернення в Україну з ув'язнення. Серед них „Хто такий Ісус Христос?", „Шарабуря", „Хай спиниться чудова мить", „Сізо" та інші. У розділі „Тюремні вірші" опубліковано 11 віршів, які письменник відтворив після ув'язнення і записав на магнітофоні. Серед них „Пурга", „Карусель", „Кати", „Бранка", „Хутір Михайлівський", „Апеляція до майбутнього" та інші. Вірші ці появилися в 1989 році на касетці у мистецькому виконанні О. Тимошенка (ціна 10 дол.).

До збірки включено статті Бориса Тимошенка, Вячеслава Брюховецького і Анатолія Дімарова про творчість Б. Антоненка-Давидовича і запис розмови Б. Тимошенка з письменником з 1982 року, а також 18 фотографій з його життя.

У слові упорядника, Олесь Тимошенко пише:

„Неможливо перемогти людину, яку живить національне джерело — вона могутня, вона морально незламна. Матерія здатна перемагати матерію, але вона безсила перед духом людини, що свідомо є частиною загальнонародного духу. Таким незламним борцем-людинолюбом і був Борис Антоненко-Давидович — людина-леґенда, людина-творець, веселий мрійник та лицар чести і совісти. Жахливі роки далеких північних таборів і заслання, цькування і переслідування вдалося пережити йому. І ніщо не

(Закінчення на стор. 3)

Українські кінематографи при праці

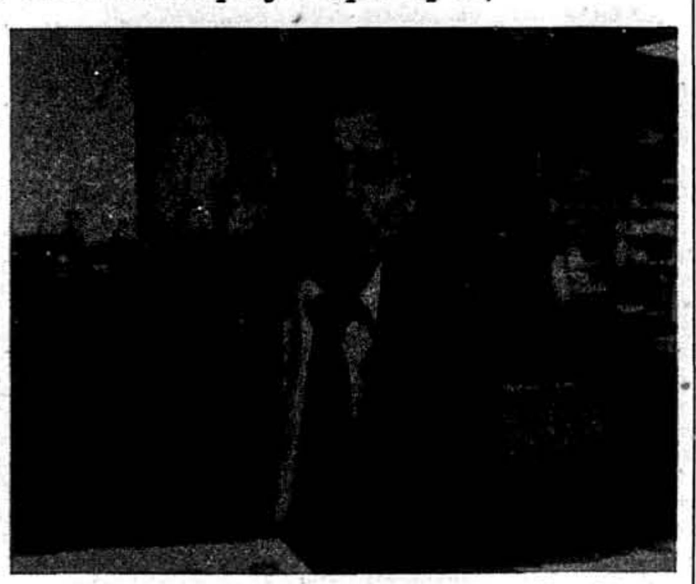
Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Серед численних гостей з України відвідує редакцію „Свободи" також український фільмар зі Львова, Роман Бучко, який приходить із частим нашим гостем та співробітником у фільмовій та фотографічній ділянках Ярославом Кулиничем.

Р. Бучко — по званні театрознавець і студіював на театрльному факультеті, але в практиці займається фільмарством та історією українського фільму, який щойно починає розгортати свою свобідну дію, бо досі ще всі фільми ідуть російською мовою, а справжніх українських фільмів майже немає. Накручувано аматорський фільм історичного чи репортерського порядку, зокрема перед совєтською окупацією і відтак серед української діяспори.

Тут ми відразу згадуємо саме Я. Кулинича, який від років займається утриваленням на фільмах великих подій з українського громадського життя в діяспорі.

— Саме віднайдення усіх тих фільмів та списання історії українського фільму є причиною того, що я залишився на відвідинах тут два місяці, — розповідає нам наш гість. Шукаю за матеріялами до історії українського фільму від 1930 року. Мусите знати, що у нас почав появлятися у Львові фільмовий журнал який є органом кіностудії „Галфільм".

— То у вас вже створилася кіностудія з певними завданнями?

Р. Бучко розповідає про фільмарство в Україні.

— Так, це саме „Галфільм", який крім фільмових задумів хотів би зібрати українських мистців фільму зі Заходу і це одне із завдань, з якими я сюди приїхав. Ми якось розкинені, досі не мали зв'язків та навіть не орієнтуємося, що тут робилося і як фільми постали. Тому мені так залежить на тому, щоб відгукнулися українські фільмарі, які тут працювали, або працюють в тій ділянці.

— А які фільми ви тепер маєте у пляні, у „Галфільмі"?

— Ми вибрали на перший вогонь фолкльор, етнографію та екологію і в тій ділянці працюємо. Я займаюся фільмуванням етнографічних пам'яток, а крім того вже рік веду при дитячій школі анімацію деяких шедеврів нашої дитячої літератури. Чи вам відомо, що досі ніхто не зробив анімації такої знаменитої речі, як „Лис Микита"? Ця ділянка у нас була зовсім занедбана і тепер треба наздоганяти час.

— А чи ви працюєте також в інших ділянках фільму?

— Розуміється. Крім фільмування і збирання історії українського кіно, пишу на ці теми статті, підготовляю історію кіно на телебаченні та беру участь у фільмових фестивалях, що відбуваються вже довший час у Львові. Вони в парисчас ті роки посвячені екології, а в непаристі фолкльорно-ет-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЯПОНІЯ ПРИЄДНАЛАСЬ ДО ТИХ країн, які розпочали висилати допомогу для Совєтського Союзу. Взявши до уваги, що Европейська економічна спільнота висилає в більшості харчові продукти, Японія тим разом передала для СССР медичну апаратуру, одноразові шприци та інший виряд для шпиталів на суму 92,300 дол. Виступивши на пресовій конференції, представник міністерства закордонних справ Японії Кадзуґіко Тоґо заявив, що Японія у погодженні з СССР, доставлятиме тій країні в більшості технологію, потрібну для обладнання шпиталів і побудови системи для переховування харчів.

МАДЯРСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство МТІ повідомило, що уряд вирішив віддати Церквам усі церковні приміщення, монастирі, шкільні будинки й інші маєтки, сконфісковані комуністичним урядом, починаючи від 1948 року. В повідомленні сказано, що парлямент прийме в скорому часі додатковий законопроєкт про поширення прав Церкви, яка матиме доступ до публічного і конфесійного шкільництва, шпиталів, культурних і допомогових організацій, опікунчих домів, сиротинців тощо.

В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ, де ще донедавна говорили про Південну Корею тільки в пропаґандивному і ображаючому змислі, тепло приймали президента тієї країни Ро Те Ву, який прибув до Москви з офіційними відвідинами, які можна назвати історичними, бо вони можуть закінчитися не тільки відновленням повної співпраці Сеулю з Москвою, але і до об'єднання обидвох частин Кореї в одну державу так, як це сталося в Німеччині. На летовищі в Москві корейського президента вітали не тільки офіційні представники уряду СССР, але також речник корейської групи. Зараз після того корейського гостя прийняв на авдієнції президент СССР Міхаїл Ґорбачов. Москва зацікавлена співпрацею з Південною Кореєю, бо ця обіцяла включитися в допомогову акцію і надіслати до СССР товарів на сотні мільйонів долярів.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРСА повідомляє, що невідомі особи, чи особа, відкрили вогонь з кріса і тяжко поранили на передмісті Ленінґраду відомого совєтського телевізійного журналіста Алєксандра Нєврозова. ТАСС повідомляє, що Нєврозов, який збирав і передавав у своїх програмах під назвою „600-секунд" тяжкі до стравлення програми, які викликали різні контроверсії в колах прихильників і противників комуністичного режиму. Невідомий осібняк потелефонува до журналіста і заявив, що має дуже важні документи для нього. Нєврозов прибув з двома друзями в умовлене місце, але замість документів осібняк відкрив вогонь. Президент Міхаїл Ґорбачов засудив збройний напад на журналіста, а голова Міської ради Анатолій А. Собчак підкреслив, що міліція і КҐБ розпочали розшук за злочинцем. Якщо його не знайдуть, кажуть західні кореспонденти, значить він був аґентом КҐБ. Таких випадківк в СССР трапляється тепер чимраз більше.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомляє, що нібито аґенти КҐБ відкрили (бо тільки вони могли знати масові місця поховання) могили замордованих сталінським режимом. Могили знаходяться в Туркменській ССР, близько кордону Узбекістану. Газета „Ізвєстія", яка повідомила про відкриття масових поховань пише, на підставі розмови з керівником КҐБ в Туркменії, П. Архіповим, що після відкриття КҐБ повідомило Москву і на місце розкопаних могил прибуде поліційна і медична совєтська і міжнародна комісія. Газета додає, що приблизно 20 міл. осіб загинули в часі тривання сталінського режиму від пізніх 1920-их до ранніх 1950-их років. Десятки подібних масових гробів відкрили також в Україні і переховали кості замордованих на християнських цвинтарях.

КАНЦЛЕР НІМЕЦЬКОГО уряду Гельмут Коль висловив бажання зустрітись із совєтськими громадянами німецького походження під час його плянованої поїздки до Совєтського Союзу. Канцлер прийняв на авдієнції в Бонні голову Ради Міністрів Російської федерації Івана Сілаєва, який розказав йому про колонії німців в Російській республіці. Під час розмови Г. Коль заявив, що він не має наміру намовляти своїх земляків покидати СССР, а тільки дати їм відчути, що у випадках конечної потреби Німеччина все заступатиме їхні інтереси тим більше тепер коли співпраця між Німеччиною і СССР наладналася.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ опитами „Ню Йорк Таймсу" та телевізійної сітки Сі-Бі-Ес, американська громадськість є майже рівно поділена у своїх думках коли йдеться про те, чи ужити військової сили чи дати більше часу для існуючих санкцій проти Іраку, якщо він не відтягне своїх військ до призначеного Організацією Об'єднаних Націй реченця 15-го січня 1991 року. В більшості американці задивляються досить скептично на будь-які компроміси з іракським президентом Саддамом Гуссейном. Одначе це може змінитися, якщо іракські війська відійдуть з Кувайту до означеного реченця, тоді більшість є за концесіями Іракові, коли йдеться про нафтові поля чи територію.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ для справ інформації попереднього тижня запропонувала нові правила, що дадуть більше прав місцевим громадам реґулювати ціни за каблеві телевізійні передачі. Виникло це питання мабуть тому, що від часу знесення Конґресом реґулювання цін в 1984 році, фірми без жодної контролі почали підносити ціни за часто.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ СУДДЯ федерального окружного суду у Вашінґтоні відкинув петицію 54 демократичних членів Конґресу, які домагалися судового рішення, що забороняло б президентові Джорджеві Бушеві встрявати у війну з Іраком без попереднього схвалення такої акції Конґресом. Суддя Гаролд Ґрін сказав, що вирішувати це спірне питання „не є на часі", бо немає рішення цілого Конґресу про те, чи хочуть вони щоби президент Буш шукав їхнього схвалення заки пішле військо в бій. Все ж таки суддя Г. Ґрін виразно заявив, що згідно з Конституцією право на виповідження війни належить виключно Конґресові. Іншим словом, він вирішив, що Конґрес може, якщо захоче, приневолити президента Буша намагатися отримати від Конґресу виповідження війни перед тим, як посилати військо у бій. Не зважаючи на відкинення домагання тих 54 демократів, рішення судді було теж багатозначним відкиненням і твердження Уряду президента Дж. Буша, що потрібно тільки „поради" Конґресу перед початком воєнних дій.

РІШЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша про тимчасове знесення заборони позичок для Совєтського Союзу і рівночасне уділення позички на суму 1 біл. дол. для сільськогосподарських потреб не викликало ентузіястичного захоплення серед сільськогосподарського населення ЗСА. Представники кількох фармерських організацій заявили, що рішення Президента в основному для того, щоби допомогти СССР перебути надходячу зиму, що за передбаченнями позначиться браком не тільки харчових продуктів, але й інших виробів щоденного вжитку буде корисним тільки для тих фармерів, які безпосередньо будуть включені в цю акцію. В загальному великої користи для фармерської громади в ЗСА з цього не буде. Вони уважають, що це президентське рішення прийшло запізно та є дуже обмеженим, бо ці країни, що раніше запропонували кредити СССР випередили американських фармерів

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Тяжка зима чекає народи країни збанкрутілого соціялізму всупереч щедрому подарункові природи — несподіваному врожаю. Хвалилися 350 мільйонами тонн збіжжя. А де воно, це багатство? Де подівся цей Божий дар?

Подивіться на полиці крамниць не лише в якійсь Зачепилівці, а й у Києві, Москві, Ленінграді.

Хто винен? Звичайно, горбачовські перебудовники. За брежнєвського безладдя такого не траплялося...

Довелося президентові вирушити по світові випрохувати милостиві подаяння. Спасибі добрим сусідам, колишнім смертельним ворогам, підпалювачам воєн, диверсантам-дияволам, що виявилися янголами і пообіцяли рятувати від голоду нещасний народ. Дають мільярдні позики, шлють пакунки з харчем, одягом, ліками.

Проте на Заході не зникає сумнів, — чи це справді поміч на порятунок голодуючих народів? А може — рятування системи, яка привела народ до загибелі?

Щодо харчових посилок можна заспокоїти чутливих добродійників у тому, що не так багато добра буде розкрадено по дорозі до споживача, але хто з відповідальністю скаже, куди будуть витрачені мільярдні позики заокеанських янголів?

Боюся, щедрий Захід недобачає пастки, до якої його втягає імперська пропаганда. Власне, він сам іде на це, бо все ще тримається згубного переконання, що справу треба мати лише з центром імперії, Москвою, і не хоче усвідомити, що розпоряджатиметься мільярдами всевладна рука військово-промислового естаблішменту.

Мировий плян — без головного партнера

Остання новина про хід подій довкола затяжного конфлікту в обширі Перської затоки є така, що в найближчому часі, у цьому місяці, мають зустрітися міністри закордонних справ п'яти держав, які є постійними членами Ради Безпеки Об'єднаних Націй. Місце зустрічі — Брюссель. Там вони мають випрацювати спільну заяву на адресу диктаторського президента Іраку Саддама Гуссейна із запевненням його, що коли він відкличе свої війська з Кувайту, то Америка і її союзники не заатакують Іраку і ґарантують, що не зробить цього також Ізраїль. На цю тему появилася обширна стаття у „Ню Йорк Таймсі" з 12-го грудня п.з. „Амбасадори ОН плянують проголосити забезпеку Іраку". Вістка подає за джерело — Об'єднані Нації.

У тому запевненні п'яти постійних членів Ради Безпеки ОН буде застереження, що Ірак мусить вицофатися з цілого Кувайту, а не тільки з його частини. Читаємо, що мусулманський сусід Іраку Іран звернув увагу, що відірвання Іраком від Кувайту прикордонної нафтової смуги та двох острівців при вході до Перської затоки дало б Іракові стратегічну перевагу над усім обширом Перської затоки. П'ять амбасадорів однозгідні в усіх справах, тільки Китай, погодившись приєднатися до такої мирової ґарантії для Іраку, застерігається, що він принципово є проти збройних дій проти Іраку. П'ять амбасадорів не обмежуються до проблеми Кувайту, вони буцім-то виготовили чи мають виготовити плян повного замирення з Іраком. Це мало б відбутися на регіональній мировій конференції, на якій Ірак склав би відмову від будь-яких аґресивних плянів супроти будь-котрого із його сусідів. Здаючи собі справу з того, що Ірак має і далі матиме могутній збройний арсенал, — плянується примусити Ірак відмовитися від зброї масового винищування та водночас проголосити заборону іншим країнам світу продавати Іракові складові частини для продукції такої зброї (бактеріологічної, газової, атомової). Для забезпеки себе від можливої прикрої несподіванки з боку Саддама Гуссейна — не виключається вислання на Близький Схід формації міжнародного війська Об'єднаних Націй з місією стежити за зберіганням миру. Не сказано, як буде з проблемою „Ізраїль-палестинці", і не сказано виразно, що станеться з півмільйоновою армією ЗСА у пустелі Савдійської Арабії. Але підкреслено, що відкликання Іраком військ з Кувайту автоматично перекреслює першу резолюцію Ради Безпеки ОН, яка натаврувала була наїзд на Кувайт і проголосила проти Іраку економічні санкції. Значить — відпадає дальша бльокада і зайвою є збройна сила, яка сконцентрована в обширі Перської затоки.

Все це звучить дуже гарно, коли б не маленьке „але": як ставиться до такого мирового пляну Саддам Гуссейн?

Заповіджені переговори застрягли. Погодившись прийняти державного секретаря ЗСА Джеймса Бейкера, Саддам не хоче бачити його швидше, як за три дні перед ультимативним терміном 15-го січня 1991 року, що поставила Іракові Рада Безпеки ОН. Саддам Гуссейн і його міністер Тарік Азіс кількакратно виразно заявляли, що Ірак не скориться „ультиматові" щодо звільнення Кувайту. Названий іракський міністепер заявив твердо представникові телевізійного каналу Ей-Бі-Сі "7", що коли президент Буш не захоче вести з ним, репрезентантом Іраку, ділових переговорів, а обмежиться тільки до просьби передати Саддамові давньої ультимативної вимоги, — то з отих переговорів нічого не вийде. Чого ж з Америки мають летіти до Европи на нараду з репрезентантами Англії, Франції, Китаю й СССР дипломати і дискутувати над пляном, який не має найменшої шанси на успіх, бо про нього й чути не хоче Саддам. Трудно теж уявити собі, щоб Саддам Гуссейн, здобувши величезну збройну силу, погодився б добровільно виректися її ядра (газова й бактеріологічна зброя) і допустив би контролю Об'єднаних Націй — без ніякої реальної рекомпенсати, а тільки задля самого миру.

Мировий плян верхівки Об'єднаних Націй свідчить ще раз, що світ не хоче війни. Але як у війні, так само у мирі мусять бути два контрагенти. Покищо бачимо тільки одного.

Василь Сокіл

КРОК ДО ВІЙСЬКОВОЇ ДИКТАТУРИ?

Останнім часом гласність намагається вторгнутися в цю засекречену, заборонену зону. Починають публікувати дані, які свідчать, що могутній військово-промисловий бастіон і не збирається скорочувати свій бюджет. Досить назвати одну цифру, опубліковану в газеті „Московскіє новості": з 400 заводів військової продукції лише 5 таксяк переведено на цивільне виробництво. Ще й досі на озброєння витрачається понад чверть національного прибутку. І що, незважаючи на загрозу голоду свого народу, Москва й далі годує Кубу, Афганістан, Етіопію. І не обмежує торгівлю зброєю.

Це все відбувається на фоні гучномовної політики загального роззброєння. Підписуються врочисті договори. Слава миролюбній політиці Москви! А що насправді?

Співробітник американського науково-дослідного центру Heritage Foundation Джей Космінський подає таку інформацію, надруковану 25 листопада у „Московських новостях": „Америка погодилася скоротити свої збройні сили на 25% у наступні 5 років, а витрати на оборону приблизно на 20%. Це після того, що за останнє п'ятиліття оборонні витрати в ЗСА були вже скорочені на 14%. Проте ознаки змін ніби не дійшли до совєтських військових кіл. Якщо в минулому році воєнні видатки в СССР нарешті скоротилися на 4-5% — після того, як протягом п'яти минулих років вони зростали на 3%, то виробництво зброї розгортається неймовірними темпами. Дані за 1989 рік, опубліковані міністерством оборони ЗСА і не спростовані Москвою, свідчать, що СССР випродукував 1700 танків (ЗСА — 725), 5700 бронемашин (відповідно — 650), 1550 артилерійських установок (100), 140 міжконтинентальних ракет (проти американських шести), 700 балістичних ракет малої дальности, а в ЗСА — жодної". Американська розвідка запрошує Москву спростувати ці дані.

А народи СССР забов'язані вимагати покарання винуватців цього злочину перед ними. Генералітет мовчить — нікого не боїться. Навпаки, ще й погрожує народові. Попереджає, що будь-які замахи на обороноздатність будуть нещадно придушувати.

Щойно міністр оборони СССР Язов виступив по телебаченню з такою грізною заявою, наче вже почалася війна. Дійсно, генерал погрозив війною проти народу.

Войовничий міністер категорично заявив, що прагнення народів визволитися з-під імперського диктату і будувати вільні суверенні національні держави спрямоване на підрив обороноздатности країни, і попереджає, що найменші спроби республік формувати власні війська будуть придушені збройними силами. Генерал наказав військам застосовувати зброю у випадках нападів не тільки на військові ґарнізони, а й на окремих військовослужбовців.

Дійсно, генерал визнав, що совєтські війська, скажімо в Прибалтиці, мають право, властиве окупантам, на придушення поневоленого населення.

Невиразність підстав, у яких точно визначених обставинах дозволяється застосовувати зброю, призведе до сваволі командирів військових частин. Виступ генерала Язова носить провокаційну мету: дати привід оголосити воєнне становище, встановити військову диктатуру.

Недарма ширилися чутки, що військовий переворот готувався напередодні жовтневих днів. То була репетиція. Нині генерал видає наказ застосовувати проти народу зброю. Навести порядок. Придушити визвольний рух.

Натиснути на парляменти, залякати їх так, як це спробував зробити генерал Мойсеєв у Києві. Його візита на Україну є продовженням войовничого виступу міністра оборони СССР Язова. Покищо він змушений вжити „мирний" захід: нахабно поставив перед українським парляментом вимогу скасувати ухвалений ним закон про умови військової служби на території України. А в разі непослуху можна застосувати й зброю.

Хай тепер Захід знає, чому, говорячи про роззброєння, імперський генералітет Москви й далі зміцнюватиме військову могутність. Ще більше у нього можливостей це робити коштом тих мільярдів, які дають заокеанські добродійники.

* * *

Щойно президент зробив ще одну суттєву поступку військовикам. Він пожерт-

(Закінчення на стор. 4)

Осип Труш

„Леґенда про патріотів-зрадників"

Під таким заголовком появилася дуже цінна розвідка Юрія Покальчука в місячнику „Заповіт" з липня і серпня 1990 року, яка може найбільш об'єктивно насвітлює події і потребу творення української Дивізії „Галичина".

Він частинно черпає інформації і джерельний матеріял до своєї розвідки із книжки „Політичні зрадники", яку написав англійський історик Д. Литлджон, і яка появилася в Англії в 1972 році. В ній Д. Литлджон описав характеристику всіх чужинецьких формацій, які боролися в рядах німецької армії проти большевизму; з них найбільшою була Русская Освободительная Армия (РОА) під командою ген. Власова, Донські Козаки, РОНА й інші, а між ними також Дивізія „Галичина". Ці частини, крім Дивізії „Галичина", перейшли на німецьку сторону, щоби воювати проти зненавидженого сатрапа Сталіна і його комуністичного режиму.

І далі автор подає на підставі документальних даних про офіційне проголошення формування СС стрілецької Дивізії „Галичина", яке відбулося 28 квітня 1943 року, а набір добровольців почався в травні того ж року. Пояснює він причини, які змушували нашу молодь вибирати „зелений ліс" — УПА, або їхати на каторжну працю до Німеччини, або йти до дивізії. Ситуація складалась так, що українській молоді лишатися вдома не можна було. У цій коньюнктурі неможливо було далі стояти осторонь того, що ділося на українських землях. Були поділені думки про ролю гітлерівської теорії „Нової Европи". Те, що Німеччина війну програла, вже було всім зрозуміло. Отже колишні старшини української армії покликали до життя комітет, що називався „Військова Управа", якого головою був полковник Альфред Бізанц, галицький німець, колишній полковник УГА, а секретарем — сотник Осип Навроцький. Вся ця акція відбувалася з допомогою Українського Центрального Комітету на чолі з проф. Володимиром Кубійовичем. Вже на самому початку виринув поділ думок і становищ двох діючих тоді центрів активного опору, а саме: Українського Центрального Комітету, який заступав легальний сектор, і підпільного сектора ОУН-УПА під проводом членів Крайової Екзекутиви ОУН Миколи Лебедя, Степана Бандери, Ярослава Стецька, Володимира Горбового й інших.

На заходи творення Дивізії „Галичина" УЦК проф. Кубійовича провід ОУН твердив, що формується не українська національна частина, а німецька колоніяльна, і що це все веде до компромітації державницької ідеї взагалі. Отже це була логічна плятформа проводу ОУН, якої не можемо не признати й ми сьогодні, твердить автор цієї праці Юрій Покальчук.

Становище УЦК, з другої сторони, стверджувало факти, які безпосередньо конфронтували цілу нашу націю у ту пору. Їх арґументи вказували на ряд важливих моментів, які вимагали негайної розв'язки. Між іншим, ця леґальна установа мала на меті підготовити добре вишколену формацію, готову на всілякі несподіванки та політичні коньюнктури. Дивізія мала стати ядром майбутньої української армії. Дивізія також мала служити чинником для поліпшення ставлення німців до населення Галичини і покращення становища українських робітників в Німеччині. Однак красномовно характеризує становище УЦК провідний член „Військової Управи" сотник Дмитро Паліїв. Ось так автор схоплює його провідні думки. „Гляньмо ж на все очима сотн. Д. Паліїва, одного з активних учасників і організаторів листопадового 1918 року повстання у Львові, в наслідок якого і виникла ЗУНР. Сотник УСС Д. Паліїв, повоювавши на фронті Першої світової війни, потім був сотником в УГА, а згодом в армії УНР, відтак з армією відступив знову в Галичину під натиском Червоної Армії".

„Уявімо собі психологію людини, яка все життя воювала за Україну, чиїми ворогами історично були росіяни, чи то пак війська Російської імперії, а потім загарбники Червоної Армії Троцького. І Д. Паліїв знав про все, що чинилося на Волині і в Галичині з вересня 1939 року до вступу німців. Знав і вірив, що який би німець не був поганий, але москаль гірше, бо все життя над нами знущається, з нами воює, бо нас хоче загарбати і пригнобити. А німець був і пішов. І тепер є, а потім піде".

З характеристикою ситуації сотником Дмитром Паліївим тяжко сперечатися, бож вона яскраво насвітлює історичну правду про наші спілкування з москалями, які все нам приносили шкоду і неволю. І тому дивізійники вибрали першого ворога, вважаючи, що цей при всьому своєму жаху менш страшний для майбутнього України. Одну істину повинен зрозуміти сучасний читач, що вояки Дивізії „Галичина" ніколи не вважали себе зрадниками, бо нікого не зраджували.

Очевидно, що і сам автор є того переконання, що вести боротьбу в рядах свого ворога, щоб остаточно осягнути ціль, до якої всі прошарки нашої нації прямували, мало, крім позитивів, значно більше неґативів, бо це дало знамениту пропаґандивну зброю Комуністичній партії і КҐБ очорнювати нашу визвольну боротьбу як нібито коляборанство з нацистами, і поклало тавро на Галичину, як землю, де згуртувались зрадники. І вони історично стали в очах значної біль-

(Закінчення на стор. 4)

Петро Граничний

„КОВБАСИ НА ПЛОТІ"

„Ми не зможемо розділитися", — драматично розвів руками Міхаїл Горбачов на пресконференції 23-го листопада. Він заявив, що чим більше вникає в нинішню совєтську ситуацію, тим більше приходить сам до такого висновку.

Відомо, що Горбачов останнім часом нерідко помиляється у своїх опініях, однак це є не той випадок, коли він, трохи глибше подумавши, візьме свої слова назад. Навпаки, зовсім скоро оце його „ні" буде остаточним.

В цьому світі кожний робить свою справу: Горбачов шукає способу врятувати імперію, а національно-патріотичні рухи удар за ударом б'ють в її мури. Справжню розстановку сил по обидвох боках тепер знає тільки Бог. Так що совєтологи, навіть найпроникливіші, даремно сушать собі голови. До того ж це дуже негарне, морально дискредитоване запитання — хто кого?

Тим часом життя попри незбагненну покруч зовнішніх ознак є цілком ясне у своєму найглибшому сенсі: правда переможе! Вона переможе навіть тоді, коли не переможе ніколи. Але вона переможе, бо тільки в ній поєднується людське і Боже.

Державні діячі в розвинутих країнах бояться чогось непередбаченого, не хочуть ризикувати досягнутою стабільністю. Що ж, то поважна точка зору. Але чи повинні з нею рахуватися поневолені Москвою народи? Чи мають вони задовольнитися свободою у Східній Европі, коли їх тюрма продовжує підпливати кров'ю?

Ет, дайте собі спокій з подібними перебільшеннями! — струшують білі рукавички авторитетні гандлярі чужою волею, — де ж там та кров, де ж там поневолення? Ґорбачов не є Сталін, і навіть якщо Союз збережеться, то це вже не буде примусовий соцтабір, а добровільна спілка суверенних республік. Їм самим вигідно триматися купи, підтримувати одна одну економічно всіляко.

Знаючи, яке миле на Заході слово „вигода", Ґорбачов охоче опирається на ці арґументи: взаємна вигода, економічна доцільність. Як же не підтримати його в цій цивілізаторській місії? Хіба не добре він каже, хіба не стає Союз на наших очах „частиною цивілізованого світу"? І якщо скрізь усе узгоджується, співпрацює й інтеґрується, то як же можна засудити подібні процеси в Союзі?

Так завжди було: вигода дуже легка для розуміння, а правда — ні. Тому що для вигоди досить логіки, а для правди логіки замало. Для осягнення правди годі підшукати ефективний інструмент, бо вона сама є найтоншим, найгострішим інструментом; вона є мечем обосічним в устах Господніх. А це значить, що найкращий, найбільш правильний підхід, застосований в одних умовах, може виявитися підходом найгіршим, неправедним в умовах інших.

Українці, як і литовці і грузини, і будь-хто з „молодших братів", звісно, не проти цивілізованих вигод, не проти добробуту і ковбас на плоті, але, поперше, ковбасу вони матимуть і без Ґорбачова, це в них завжди добре виходило, подруге, українці не є якимось винятком у людстві і для них, так само як для німців, французів чи американців — вибачте, добродії-геополітики, ви, пане генеральний президенте! — свобода важить більше, ніж ковбаса.

Та не в Ґорбачові річ. Якби народам в його імперії належало вирішувати розділятися чи не розділятися особисто з Михаїлом Сергійовичем, то тут можливі різноманітні точки зору. Кому подобається піп, кому попадя, а кому Ґорбачов з пані Раєю.

Але тут ідеться про інше. Не можна тримати ніяких ілюзій щодо того, хто за ним стоїть і хто буде стояти далі, якщо Союз, нехай у найпривабливіших зовні формах, збережеться. Стоїть і стоятиме незмінний російський шовінізм. Його охоронці, спираючись на ту саму силу, якої ґорбачовська „перебудова" не підірвала і підривати не збиралася, за три дні обезглавлять патріотичні рухи і зітнуть цвіт національних культур. Але якщо дасть Бог — і цей найгірший варіянт не повториться, то і тоді політика залишиться все тією ж — імперською, русифікаторською. Не за три дні, то за три роки Москва, причепурившись якими хочете термінологічними приманками, відновить любі їй порядки. Ще й буде галасувати, що робить це єдино з цивілізаторських мотивів, і вимагати підтримки від наївного світу.

Час наближається. Вже Ґорбачов розводить руками...

Мирослав Семчишин

ЯК УТВЕРДЖУЄТЬСЯ УКРАЇНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ

(Факти і перспективи)

I.

Справді вирішальні події для дальшого життя нашого народу потрясають сучасною Україною, яка в останньому часі опинилась у всебічній боротьбі за своє майбутнє.

Вже два роки минуло від спалаху цієї боротьби з застійними, Компартією керованими силами, і з кожним місяцем, а то й тижнем зростає її динаміка, що останньо вилилась у масових багатотисячних маніфестаціях передусім студентської молоді, яка з нечуваною самопосвятою (голодування) виявила свою невгнуту поставу до виправданих вимог народу та протестувала проти скомпромітованого естаблішменту і його антинародних затій, зокрема ж проти підписання продиктованого Москвою союзного договору.

В авангарді цього великого зрушення мас і послідовного походу до справжнього і повного державного суверенітету став передусім Рух, а з ним різні політичні партії і організації. Дуже важливою, а то й рішальною ареною тієї боротьби став парлямент України (Верховна Рада), де справді патріотичним депутатам, зблькованим у Народній Раді, доводиться постійно змагатися з кількісно більшою частиною старорежимного бльоку (239), керованого їхнім лідером і головою Верховної Ради Л. Кравчуком.

Паралельно до масових маніфестацій і парляментарної боротьби дуже маркантно у цьому році позначились теж прямо історичні акції масового підйому українського національного духу, а конкретним виявом того стали відзначення 500-ліття початків Запорізької Січі і то в серці тієї частини України, яка за десятиліття комуністичної тиранії кругом заніміла, бур'яном поросла. Великого історичного значення подією було теж встановлення патріярхату УАПЦеркви й інтронізація першого Патріярха їх Святости Мсти[illegible] літню залежність Української Православної Церкви від Московської патріярхії, і це ще один важливий елемент у відбудові української національної державности.

А чи не справжнім дороговказом у 90-му році стали оті всеукраїнські єднання представників української діяспори зі своїми земляками — лікарями, письменниками, науковцями. Усе це разом у синтезі дає величну картину того великого і як же важливого процесу, що проходить на землях нашої Батьківщини і духовно відживляє наші прохололі в еміґрації душі та сповнює нас надією на краще майбутнє.

Але ось вслід за цим усім, що проходить у сучасній Україні, виринає гейби парадоксальне, а в нашій суворій дійсності таки реальне питання: а як справа з українською мовою в Україні? Як здійснюється рік тому прийнятий закон про українську мову? Чи і як утверджується він у всіх ділянках шкільництва, у вищих учбових закладах (вузах), у державному і міському самоврядуванні, у видавничому секторі чи засобах масової інформації і т. п. Пригадаймо, першими, що стали на захист української мови, яка поволі, але послідовно як у загальному мововжитку, так і в усіх сферах культури, почала завмирати, були українські письменники ще у 1987-му році. А в 1988-1989-их роках справа привернення українській мові належного їй престижу і відкритої боротьби з русифікацією стала першим і основним завданням загалу українських патріотів. Рятувати українську мову, яку протягом десятиліть зведено до ролі „наймички у своїй хаті", рятувати від загибелі потопу русифікації, привернути їй належне місце у всіх сферах життя народу та забезпечити дальший вільний розвиток, — саме це стало стимулом до заснування Т-ва Української Мови ім. Т. Шевченка (ТУМ).

Але не легко прийшлось ТУМ-ові і всім його клітинам розгортати свою роботу і мати успіхи. Вісім місяців прийшлося ждати того моменту, коли нарешті на початку жовтня 1989 року на сесії Верховної Ради прийнято Закон про мови в УССР, який мав би забезпечити українській мові статус державної, а в дійсності поставив українську мову в один ряд з російською як мовою „міжнаціонального спілкування". Таким чином, Закон про мови формально узаконив двомовність, а це очевидно не дало змоги вповні привернути усі належні права українській мові.

Відомо, що була реакція передових кіл української громадськости, культурних діячів, письменників, а передовсім ТУМу на цей Закон, який і ми своєчасно назвали безвартісним. Проте треба було примиритися з фактом, що покищо іншого, кращого, Закону про українську мову немає, тим більше, що широко розгорнута протестна акція була безрезультатна. Завели теж сподівання, що вибраний новий парлямент України у березні 1990 року зможе опрацювати такий закон, який надасть українській мові права бути єдиною державною мовою в суверенній Україні. Але і ці надії були марними. Ба, щогірше. У квітні цього року Верховна Рада СССР у Москві прийняла закон, яким проголошено російську мову офіційною на всіх територіях, у всіх республіках Совєтського Союзу „як засіб міжнаціонального спілкування".. І знову пішли в рух протести, зокрема ж Головної Ради ТУМу, яка проголосила своє звернення до Верховної Ради України не надавати чинности цьому Законові на території України, бо він ігнорує Закон (хай і недосконалий. — МС) про українську мову з жовтня 1989 року.

* * *

Заки прийти до детального розгляду питання, як, згідно з прийнятим Законом, утверджується українська мова в Україні у всіх сферах життя, треба спершу розглянути об'єктивні умовини, від яких у великій мірі залежить (або може залежати) таке чи інше виконання цього Закону. Тут маємо справу хоч би з таким основним фактом як державна адміністрація чи взагалі установи, які керують виконанням державних законів, і які, як відомо, є в руках партійного апарату, що має за собою більшість в парляменті. А другий чинник — це психологічна постава широких мас населення до, на велику скалю, заплянованого Рухом відродженецького процесу і перетворення України в суверенну самостійну державу, бо тільки така держава може забезпечити українській мові належний їй статус.

Продовження буде.

До 10-річчя „Пропам'ятної книги" гімназії СС. Василіянок у Львові

Стрілою мчить час. Не оглянулись, як минуло 10 років, коли ми дістали до рук „Пропам'ятну Книгу" під час другого з'їзду колишніх учителів і учениць тієї школи, який відбувся на „Союзівці" 6-го і 7-го червня 1980 року.

Книга чепурна в червоному полотні, з золотими відтисками літер роботи мистця Б. Титли. Книгу видало Наукове Т-во ім. Т. Шевченка як XXII т. Українського Архіву коштом фонду колишніх учениць гімназії. Місце і рік видання: Ню Йорк — Париж — Сидней — Торонто 1980. Число картки каталогу Конгресової бібліотеки: 80-50 710. Книга має 334 сторінки, в тому 76 сторінок світлин і два портрети Великого Митрополита Андрея Шептицького та один його достойного наслідника Патріярха Йосифа Сліпого, довголітнього в'язня ҐУЛаґу. На зміст „Книги", поділеної на три частини, складаються наукові довідки про історію школи від початку її існування до червня 1941 року. Останні два роки під першою большевицькою окупацією Західної України: біографії директорів, учителів та визначних колишніх учениць, спогади про спосіб навчання на лекціях, виховання поза шкільними заняттями та індивідуальні дуже цікаві спогади учителів та учениць, зв'язані із життям у школі. При кінці подано показник імен та прізвищ, зміст книги та резюме англійською мовою. В 1984 році появилася „Додаткова частина" „Пропам'ятної Книги", її так само оформлено як XXII А том Українського Архіву НТШ. Тут додано ще число Міжнародного книжкового індексу: 88054-110-5.

На зміст „Додаткової частини" складаються матеріяли II З'їзду вчителів та учениць, світлини, звіти головного редактора д-ра Василя Лева, членів редакційної колеґії, голови Ділового комітету і його членів, Контрольної комісії, мистецької програми II з'їзду, резолюції та підсумки. Поміщено тексти промов і привітань, а також рецензії на „Пропам'ятну Книгу" різних авторів, надруковані у нашій пресі на поселеннях, і спогади колишніх учениць. При кінці „Книги" поданий зміст і виправлення помилок попереднього тому.

„Пропам'ятна Книга" — цінний вклад до скарбниці української культури і за це належиться велике признання авторам, жертводавцям, редакційній колеґії і зокрема головному редакторові. Проф. Василь Лев використав своє педагогічне і наукове знання, весь свій видавничий і редакторський досвід, а вони в нього великі. Проф. Василь Лев народився 1903 році в с. Старий Яжів, Львівської области. Він довголітній педагог, викладач середніх і вищих шкіл на двох континентах — в Европі, в Україні, Австрії, Німеччині й Італії, та в ЗСА. Він вчений мовознавець і дослідник пам'яток старої української літератури. Наукову роботу почав він ще студентом Львівського університету, де згодом став професором. Д-р В. Лев є професором УВУ, Коледжу св. Василія, американського коледжу „Мерівуд" у Скрентоні та УКУ в Римі. Від 1947 року він є дійсним членом Філологічної секції НТШ, а від 1959 р. — її директором. Він очолює теж Бібліотечну й Термінологічної комісії, а також комісію Реґіональних дослідів і публікацій. До того професор є членом професійних і громадських організацій, редактором літературних творів, автором численних наукових праць, розвідок і статтей.

Редаґуючи „Пропам'ятну Книгу" гімназії СС. Василіянок у Львові, проф. В. Лев жертвував не лише час, знання і досвід, але теж частку свого серця. Адже перші кроки на педагогічній ниві він ставив у нашій школі і присвятив їй десять своїх молодих літ, від 1929-го по 1939 рік. Цікаві були його лекції української мови і літератури. Він провадив їх Сократовим методом.

Всі учениці були зацікавлені палкими дискусіями при обговоренні творів найкращих наших письменників і ті, що дискутували, і ті, що слухали. Своєю погідною вдачею і уважливістю Професор витворював у клясі приємну, дружню атмосферу. „Пропам'ятна Книга" і „Додаткова частина" — це цінні джерела для історика українського шкільництва, а також для дослідника емансипаційного руху українського жіноцтва. Над колискою нашої школи похилилась з одного боку традиція в особах Митрополита Андрея і Єсестер Василіянок, а з другого — поступ, що його репрезентували наші перші емансипантки, яким щиро помагав Іван Франко. Ця перша жіноча гімназія на всю Соборну Україну, яка приготовляла дівчат до університетських студій, отже до повноправности жінки. Почуття зв'язку з традицією було дуже сильне впродовж усього існування школи, адже ми жили в княжому городі, де все нагадувало давнину.

Соціологи теж знайдуть у „Книзі" багатий матеріял. Зі школи вийшли визначні жінки: письменниці, мисткині, журналістки, педагоги, лікарки, інженери, громадські діячки, освічені матері, які старанним вихованням дітей теж причинились до піднесення культурного рівня суспільства. Але є ще одна ділянка життя, в якій наша школа має неабиякі заслуги, про що в „Книзі" знаходимо тільки натяки, а це участь СС. Василіянок, учительок і учениць у героїчній обороні Церкви і народу. Їхні імена знаходимо на шляху української Голгофи від Равенсбрюку аж по Камчатку. Деякі впали на цьому шляху смертю героїв-мучеників, інші десятиліттями карались, але не здались, по тюрмах і концтаборах. Світлину і привітання-лист Катрусі Зарицької знаходимо на сторінках нашої „Книги", про інших ми мовчали, щоб не стягати для них та їхніх родин помсти ворога. Могутній процес релігійного й національного відродження, який зараз проходить на Рідних Землях, родить надію, що незабаром появиться третя частина „Книги", яка закріпить для нащадків імена і подвиги наших героїнь. Дай Боже!

Зеновія Мосійчук

КЕРІВНИК АНТИКОМУНІСТИЧНИХ повстанців в Анґолі Йонас Савімбі, який очолює боротьбу анґольського народу проти комуністичної диктатури, прибув до Вашінґтону і в четвер минулого тижня, 13-го грудня був прийнятий на авдієнцію президентом ЗСА Джорджем Бушем. Після 20-хвилинної розмови Савімбі заявив кореспондентам, що уряди З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу є у процесі знайдення формули замирення в Анґолі, отже є вигляди на мир.

Листопадове свято в Маямі

Виступ учнів на листопадовому святі у Маямі.

Кожного року українська громада в Маямі величаво відзначає листопадові дні. Цього року Українсько-Американські Організації Маямі і Українсько-Американська Координаційна Рада Маямі і Голливуду, Фл., зайнялися приготуванням до цього свята, яке відбулося 18-го листопада.

Президент Українсько-Американського Клюбу Дана Васькевич, де відбувалося свято, привітала присутніх і співом американського гимну розпочала свято.

Хор православної церкви св. Миколая гарно відспівав три пісні. Хором дириґував О. Головацький, акомпаньював Коваленко.

Головну промову виголосив о. С. Біляк — парох православної церкви св. Миколая. Перейшов він нашу історію, пригадав наше славне минуле і невдачі народу, з чим були пов'язані великі терпіння. Листопадовий чин — це гордість нашого народу, зазначив о. С. Біляк. І тут нав'язав до теперішніх подій на Україні. Бачимо відродження народу і страдальних церков.

Гість зі Львова Олег Пиріг віддеклямував дві поеми: „Дух волі" Романа Завадовича і „Листопад" Миколи Щербака.

Найкращою точкою академії був виступ учнів школи українознавства, школи катехизму і українських танцюристів Маямі. Учениця Стефанія Ґарднер по-англійськи розповіла історію Першого листопада. На сцені стояли діти у національних строях з синьо-жовтими прапорами. І під звуки тасьми „Україна" Тараса Петриненка та гуртка „Гроно" співали і вивели хоровід. Кожна дитина сказала кілька слів на славу померлим героям, а старші діти виголосили короткі деклямації. На закінчення цієї прегарної сцени роздано усім на залі засвічені свічки, притемнено світло і діти з прапорами хороводом перейшли двічі цілу залю. Хоровід був гарно скомпонований і викликав дуже емоційний і святочний настрій академії. Не одному стиснулося серце бачачи дітей, які не знають тої України, а з таким пієтизмом співають „Україно, моя Україно", бо це дорога Україна їх батьків, дідів, а може і прадідів, які вчать їх любити і шанувати свою далеку Батьківщину.

Дітей приготовляли Дз. Швед — директорка школи українознавства, Л. Венгльовська — учителька, Харина Максимович і Дана Васькевич — інструктори українських танцюристів Маямі.

Сцена була дуже гарно прибрана, на червоному тлі був портрет генерала Дмитра Вітовського і чудовий тризуб. Про це подбав, як і цілими роками дбає про декорації сцени, Микола Ракуш.

Наші отці шамбелян І. Стевинський і прот. С. Біляк провели молитви, відповідні до свята.

Свято вів Роман Швед — голова Українсько-Американських Організацій Маямі.

Мирослава Хойнацька-Тершаковець

Виступ В. Бедя, В. Яворівського і Ю. Спіженка в Чикаґо

Товариство Сприяння Народному Рухові України за перебудову постало в Чикаґо у кінці 1989 року і тепер нараховує понад 350 членів. За час свого існування воно зібрало 175,000 дол. Зібрані гроші передано на придбання потрібних Рухові України комунікаційних приладів та ліків, відвезених літаками хворим дітям чорнобильської трагедії. Товариство вислало своїм членам та багатьом активним у житті української громади в Чикаґо і околицях людям свій фінансовий звіт з закликом ставати членами товариства та жертвувати на поміч Україні, бо „Якщо не ми — то хто? Якщо не тепер то коли?" ми їй допоможемо!? Свої пожертви можна складати в Першому Українському Банку „Певність" та касі „Самопоміч". Велика частина надходжень є з вступів на імпрези з гістьми з України.

В п'ятницю, 23-го листопада, в Чикаґо відбулася імпреза — виступ трьох гостей з України. Перший це Віктор Бедь — наймолодший (йому 26 років) депутат Верховної Ради України, юрист, голова районової організації Руху Тячівського району на Закарпатті та секретар комісії розслідування злочинів вчинених комуністичною партією в Україні.

Другим доповідачем був Володимир Яворівський, який рік тому був в Чикаґо на відкритті пам'ятника свв. Володимира і Ольги та Юрій Спіженко, міністер охорони здоров'я України, який разом з В. Яворівським приїхав, щоб зробити домовлення з американськими установами щоб покращити здоров'я осіб потерпілих від радіяції Чорнобиля. З ними прибуло до Чикаґо подружжя Матківських, яке багато допомогло в придбанні ліків та інших речей, що були привезені літаками в Україну. Вечором керував д-р Василь Маркусь.

Першим говорив В. Бедь, яким може гордитися не лише Закарпаття, а вся Україна. Дай Боже, нам побільше таких молодих, розумних і талановитих осіб. Він говорив про працю і перспективи українського парляменту, про інцидент Степана Хмари і полковника карного відділу Ігоря Григор'єва, який використовують комуністи-апаратчики проти Демократичного Бльоку. Щоб покращити економіку України, казали гості, парлямент мав би прийняти закон про власність, про землю, про оподаткування, про місцеве самоврядування та про перехід на принципи ринкової економіки. Депутати-комуністи, яких несвідомо підтримує селянство, вперто противляться будь-яким змінам, а тому що у їхніх руках увесь керівний апарат, не легко домогтися змін. Всякі економічні труднощі вони стараються використати проти Демократичного Бльоку, що це мов через них брак харчів, сірників та інших речей. Москва й далі вперто рахує Україну своєю колонією, а Захід на словах ніби стоїть за демократію в Совєтському Союзі, а вдійсності боїться, щоб поневолені нації не вирвалися з Союзу й не стали незалежними демократичними республіками. І Америці й іншим державам чомусь дуже залежить щоб Ґорбачов затримав при житті комуністично-російську імперію цілою. А Україна й інші республіки роблять всі старання щоб прийнята ними суверенність якнайскорше стала дійсністю.

Рік тому В. Яворівський — письменник, активний діяч Руху, тепер голова комісії розслідувань злочинів на Україні, дивився на можливість скорої незалежности України більш оптимістично, як тепер, рік пізніше. Чим скорше, казали вони, українці та інші меншини, зрозуміють, що до того часу, поки вони не будуть господарями своєї долі, над ними й Україною висітиме як меч, нова трагедія старих атомових реакторів, що побудовані окупантом України, які можуть зробити Україну землею непридатною для життя.

Око

Вийшов...

(Закінчення зі стор. 1)

жовтий прапор та герб України — золотий тризуб у вінку на блакитному тлі. По середині цих символів вміщений гимн України в повному звучанні, гимн Українських Січових Стрільців та Української Галицької Армії „Гей у лузі червона калина", кілька цитат із волелюбних поезій Тараса Шевченка, молитва „Боже Великий, Єдиний" та заява про проголошення суверенітету України. Обидві вступні сторінки обведені рамкою із зображенням тризубів, національних прапорів, ґрон червоної калини та снопів пшениці.

Кожному місяцеві року присвячено дві великі сторінки. Вміщені на них сезонові матеріяли залежно від пір року — коляди, колядки, щедрівки, рендзівки, гаївки та матеріяли легкого жанрку, сприйнятливі малим читачам — вірші, коротенькі оповідання, співанки, скоромовки, загадки, пунктівки, прислів'я прикрашені повнокольоровими ілюстраціями. Матеріяли укладені за сезоновими циклами — релігійним й національними святами, історичними подіями, шкільними зайняттями, розвагами, вакаціями, таборуванням.

Цей багатющий матеріял допоможе в праці виховницям дитячих садків, учителям початкових шкіл, веденню зайнять в організаціях молоді, батькам у домашньому вихованні дітей, врешті і самим дітям, які самотужки цікавляться матеріялом у календарі.

Уклад матеріялів і обкладинку виконала Ольга Чумак, ілюстрації Леся Ґрейнджер, оформлення Любомир Хабурський.

Ціна календаря 10 дол. Замовляти : Ukrainian Book 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3, Canada.

У В-ві ...

(Закінчення зі стор. 1)

було спроможним зламати в ньому людину. Він з честю зносив всі життєві випробування, ніколи не йдучи на компроміс із совістю... У найтяжчі часи письменник завжди був певний, що слово його дійде до читацького серця, заторкне щось в його глибинах... Дихають „Сибірські новели" і „Тюремні вірші" світлою душею Бориса Антоненка-Давидовича, і постає вкотре із термряви нашої ще недалекої історії, його струнка і горда постать Людини. Людини непереможеної ніким і нічим".

Збірка „Сибірські новелі" має 310 сторінок, у твердій обкладинці. Ціна в Америці й інших країнах — 16.25 ам. дол., в Канаді — 19.75 кан. дол. Замовлення слати на адресу: „Smoloskyp", P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

нографічним темам. А крім того у нас кіноклюб, в якому зустрічаються зацікавлені кіном і фільмарі.

— Як бачимо в цій ділянці у вас зовсім не є такий застій, як ми думали. Просто про це досі ще ніхто не подавав таких інформацій.

— Надіюся, що розмова з вами, коли появиться на сторінках „Свободи" зацікавить українських аматорів того мистецтва в ЗСА, а то й вже молодих фахівців, що може десь працюють у Голливуді, чи в інших американських фільмових студіях. Я радо з ними зв'яжуся. Мені доконче хочеться мою працю про кіно за межами України тут тепер поповнити, тим більше що за п'ять років припадає 100-річчя всесвітньої кінематографії і у цей ювілей слід дати вклад також про українські фільми. Мій телефон (518) 734-3359 і буду радіти як хтось відгукнеться.

ЗВЕРНЕННЯ

ДО УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ СВІТУ

Зважаючи на обставини, при яких образотворче мистецтво української діяспори і материка розвивалося у відмінних суспільно-політичних умовах, настав час провести спільну виставку, яка дала би можливість провести порівняльну аналізу і зробити певну синтезу стану нашого мистецтва в теперішню добу.

Організаційний комітет виставки, покликаний мистецькими організаціями Львова під орудою голови Львівського Фонду Культури проф. Емануїла Миська, оголосив проведення у Львові в серпні-вересні 1991 року „Українське бінале образотворчого мистецтва — живопис, графіка, скульптура малих форм".

Запрошуємо українських мистців України та світу до участи у виставці. Прийматимуться праці створені у 1989-91 роках. Прозірки творів запропонованих до участи у виставці з листою швидкого визначення експозиції та укладання каталогу, просимо надсилати від 1-го січня до 31-го березня 1991 року в львівську Спілку Художників України на адресу 290000 Львів, площа Міцкевича 9, Спілка Художників України, зі знімкою „Українське бінале у Львові".

Мистців, які працюють у декоративному мистецтві, завчасно запрошуємо до участи в „Українському бінале декоративного мистецтва" в 1992 році у Львові.

Сподіваємося, що виставка сучасного українського мистецтва на рідній землі допоможе усім ще раз усвідомити себе нащадками одного народу.

Як результат такої виставки могла би стати потреба утворення світового об'єднання українців-мистців.

За довідками щодо організації виставок просимо звертатися на адресу об'єднання „Ґердан", 290000 Львів, Коперника, 15; телефон для довідок: 72-46-95 та 72-20-82.

Організаційний Комітет

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА ПОЧИНАЄ позбуватися комуністичних і прокомуністичних організацій з Праги. Рішенням уряду Чехо-Словаччини припинено діяльність в Празі й інших містах країни Міжнародної організації журналістів (МОЖ) і Міжнародного союзу студентів (МСС). Названі організації займалися поширюванням совєтської пропаґанди не тільки в Чехо-Словаччині, але також в сусідніх країнах Европи.

КЕРІВНИК ПРЕСОВОГО бюра президента СССР Міхаїла Ґорбачова, Віталій Ігнатенко, повідомив кореспондентів, що Совєтський Союз отримав від різних країн Заходу 1,272 тонни харчових продуктів в рамках допомоги. Ігнатенко рівночасно склав в імені президента подяку усім тим країнам, які вже надіслали, або плянують надати для СССР гуманітарну допомогу харчами і ліками. Ігнатенко підкреслив, що розподілом продуктів займається спеціяльна комісія і продукти розподіляються для різних міст СССР, а також для дитячих шпиталів, шкіл і садочків, для Червоного Хреста, а також для організації „Діти Чорнобиля". На тій же пресовій конференції він заявив, що уряд Совєтського Союзу задоволений зміною політики в ЗСА у відношенні до СССР, заходами скасувати додаток до закону Джексона-Ваніка, який забороняє надання для СССР статусу упривілейованої держави в торговельних справах.

ПОДЯКА

Опечалена тяжкою втратою дорогої і незабутньої МАТЕРІ, БАБУСІ І ДРУГА, родина

світлої пам'яті

Варвари Луківни Бакало

висловлює сердечну подяку всім, хто своїм співчуттям і практичною допомогою розділив з нами невимовну скорботу і горе.

Хай Господь винагородить всіх вас сторицею за ваше добре і чуйне серце.

Син ЮРІЙ з родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

СОФІЇ КОСТЮК

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в середу, 26-го грудня 1990 року

в соборі св. Софії в Римі;
в Катедральному Храмі в Лондоні, Англія;
в церкві св. Трійці в Стетен Айленд, Н. Й.
в церкві Преображення ГНІХ в Денвер, Ко.

Просимо згадати покійну у ваших молитвах.

Муж ІВАН з родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
улюбленої і незабутньої
ДРУЖИНИ, ДОНЬКИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ОЛЬГИ БОЙКО

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

26-го грудня 1990 р. о год. 8-ій рано в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Цією дорогою складаємо глибоку подяку пароховi церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о. Михайлові Вівчареві за уділення Святих Тайн, Причастя і Єлеопомазання, за похоронні відправи і за теплі слова у прощальних проповідях.

У цей найтяжчий час нашого життя сердечно дякуємо усім тим, що висловили своє співчуття особисто, листовно і телефонічно.

Усім рідним, приятелям і знайомим ми вдячні за молитви, за квіти і вінки, Божественні Літургії, пожертви на церковні цілі і на фонд допомоги „Дітям Чорнобиля" та за присутність в похоронних відправах, а зокрема тим, які відпровадили нашу дружину, доньку, маму і бабцю на дорогу вічности, віддаючи її пошану і облекшуючи цією останньою прислугою наш біль розлуки з нею.

Хай Всевишній Господь винагородить щедрими ласками за пам'ять і добре серце.

Муж — РОМАН
Мама — АННА ДЕВОНЧУК
діти —
БОРИС з дружиною ДЕРИЛ і донькою ЛЕСЕЮ
ХРИСТИНА з мужем ВОЛОДИМИРОМ КІРОЮ
ІРЕНА з мужем МИХАЙЛОМ ЯБЛОНСЬКИМ

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбиванкарі УСВТ „Ч. Січ" розпочали сезон

В суботу, 17-го листопада ц. р., у спортовій залі університету Ратґерс в Ню Бранзвику, Н. Дж., відбувся традиційний річний турнір чоловічих відбиванкових дружин, що його організував місцевий український студентський клюб. У звітовому турнірі взяло участь 11 дружин. На початку змагання проходили у двох підгрупах, по закінченні яких відбулися півфінальні й остаточно фінальні змагання.

Висліди ігор дружини „Ч. Січі": „Ч. Січ" — Баґс ВК — 15:3, 15:8, 15:7; „Ч. Січ" — „Тунамі" ВК — 12:15, 15:9, 15:9; „Ч. Січ" — „К.Г. Ветс" ВК — 15:7, 16:14, 15:12.

У півфіналі „Січовики" зустріли сильну дружину, складену з українських і американських відбиванкарів, з якою зазнали поразки 5:15, 10:15 і цим самим закінчили на третьому місці. Склад „Ч. Січі": А. Стасюк, А. Голинський, А. Гладкий, П. Боднар, А. Данилюк, Р. Кочановський, А. Ґной, А. Пенцак, М. Дулин.

Р. Матківська прийнята до університету Ратґерс

Роксана Матківська, чолова тенісистка „Ч. Січі", п'ятикратна чемпіонка УСЦАК, кандидатка до збірної тенісу УСЦАК, що відбуде в наступному році турне в Україну, ввійде до складу тенісової дружини університету Ратґерс в Ню Бранзвику, куди її прийняли на студії. Тренер і окремі члени тенісової дружини Ратґерс в одній із зустрічей з пресовими кореспондентами висловили велике задоволення та сподівання, що ця талановита українська студентка значно піднесе рівень тієї дружини.

(от)

Сприятлива ситуація. Не зволікати!

„Як відомо, 3 жовтня з карти світу зникла назавжди Німецька Демократична Республіка. Першу в світі на німецькій землі так звану державу робітників та селян без потуг поглинула Федеративна Республіка Німеччини. Отож, як і народне господарство і інші сфери людського життя колишнього форпосту соціялізму на Заході, влилися в могутній організм відтепер третьої в світі супердержави.

Зрозуміло, що й культура, спорт, а отже й футбол тепер для обох частин будуть спільними. Бундесліґа віднині мусить на европейській арені представляти весь конґльомерат клюбів Німеччини. Тому стає ясно, що ті місця, які досі виділялися на чемпіона, володаря кубка та віце-чемпіонів першості кол. Сх. Німеччини в евротурнірах, повинні вивільнитися. Хто ж має зайняти їх? Переконаний, що повноправними учасниками престижевих турнірів мають бути чемпіон, володар кубка та віце-чемпіон повноцінної першості України, який треба проводити вже навесні наступного року, аби встигнути до жеребкування розиграшу — 91—92.

Це буде органічне влиття гідних учасників — кількість команд фактично не порушиться, що допоможе уникнути плутанини з проведенням турнірів. До того ж, якість гри у команд не гірша, а якщо брати „Динамо" Київ та „Дніпро" Дніпропетровськ, то й значно вища, ніж у кращих клюбів колишньої Сх. Німеччини динамівців Берліну чи Дрездену. Непогано виглядають на цьому фоні й „Шахтар" Донецьк, „Чорноморець" Одеса (останній довів свою спроможність навіть у грі проти західнонімецьких футболістів, перемігши свого часу „Вердер"). Ще одна деталя. Збірна України, складена із кращих наших футболістів, може зайняти в чемпіонаті Европи місце збірної Сх. Німеччини. У цьому випадку континентальний футбол теж не програє, а, можливо, й щось придбає, бо авторитет київських, дніпропетровських, одеських гравців відомий далеко за межами України. Отож, не варто зволікати, а швиденько слід звертатися до керівних органів Европейської Футбольної Федерації і ставити питання про участь України в повнокровному житті футбольної Европи".

Таку точку зору написав в „Українському Футболі" „Віснику Української Незалежної Асоціяції Футбольних Репортерів) в числі з 9-го жовтня 1990 року, що його видає „Молодь України" в Києві, член УНАФР Юрій Брязгунов.

Дуже цікаво і переконуючо в цій же справі написав в „Українському Футболі" ч. 3, 1990 року Петро Римаренко під заголовком „І ми в Европі?.."

У підзаголовку він написав: „Ідея самостійного виходу українського спорту і, зокрема, футболу на міжнародну арену не нова, вона жваво обговорювалася в спортових і неспортових колах республіки і в часи хрущовської „відлиги", і в період так зв. брежнєвського застою. Інша річ, що подібні розмови не йшли далі кухні чи коридорів (не влади, звичайно!), але логіка в них була. Справді, чому наша республіка, багата на спортові таланти, член ООН, одна з найбільших у Европі за населенням і економічним потенціялом має обмежуватися крихтами з панського стола всесоюзного спортового монстра?"

Подав **(от)**

Звернення ветеранів СТ „Україна" Львів до своїх друзів у вільному світі

Керівництво футбольного клюбу „Карпати", громадськість Львівщини радо вітали у древньому українському місті Стебельського, який багато робить у справі налагодження дружніх спортових контактів між УСЦАК та спортсменами України.

Під час розмови Мирона з президентом футбольного клюбу „Карпати" Мікльошом зайшла розмова про святкування 80-літнього ювілею славного львівського спортового Т-ва „Україна", яке плянується провести в червні 1991 року. Проведення подібних святкувань стало можливим завдяки тим позитивним змінам, які відбуваються в Україні, зокрема, у справі національного відродження.

Ми, ветерани СТ „Україна", а також молода ґенерація спортовців, разом з громадськістю Львівщини звертаємось до наших братів із-за океану, до УСЦАК, до Австралії з проханням підтримати наші починання у справі проведення вищевказаного ювілею, що служитиме доброю справою для відродження славних традицій українського спорту, — сказав президент ФК „Карпати" Мікльош. — Ми гостинно чекаємо у місті Лева братів Скоценів, Стецьківа, Пазуняка, Петришина, Павлічку, Босого, Цимбалу, Маґоцького, Диця, Цимбалістого. Юзича та інших прославлених ветеранів СТ „Україна". Думаю, продовжує Карло, у нас буде добра нагода спільно, разом заспівати гимн „Ще не вмерла Україна", обмінятися думками про нашу неньку-Україну. Отож, дорогі наші земляки, хоча ми й роз'єднані за примхами долі, зберемося знову в один кулак і покажемо всьому світові єдність наших помислів і дій.

Від імени ФК „Карпати", ветеранів спорту надсилаємо Вам найсердечніші побажання у Вашій благородній праці — відродженні разом з нами українського спорту. Вірю, що тільки єдність та Господь Бог допоможуть нам створити вільну незалежну від імперського центру соборну Україну, що ми вже незабаром провадитимемо свої незалежні національні чемпіонати, братимемо участь в першостях світу, Европи, Олімпійських Іграх.

К. Мікльош,
В. Воробець,
Ю. Зубач,
О. Новаківський,
П. Рудницький
Ветерани СТ „Україна"

„Леґенда..."

(Закінчення зі стор. 2)

шости людей СССР, а й у країнах Европи, особливо в тих, які зазнали жаху гітлерівської окупації, за зрадників свого уряду і державности, своєї незалежної держави, якої в нас не було, — твердить автор.

Він питає: „А кого зрадили дивізійники? Сталінсько-берієвське НКВД? Тих, хто висилав невинних людей до Сибіру чи кидав у тюрми й розстрілював? Бо ж не було самостійної держави на нашій землі на той час, не було уряду, не було нічого. Була лиш земля рідна, яку, здавалося дивізійникам, краще захистити в такий спосіб".

Закінчуючи цю цінну працю про Дивізію „Галичина", автор заявляє, „що нашою ціллю є знати всю правду, бо нарешті надходить черга довідатись про те, хто були і за що воювали вояки Дивізії ‚Галичина' у гітлерівській армії і нашому українському люду, нам, хто абсолютно нічого про це не знав і не знає й досі, окрім загальної лайки".

Думки і погляди, висловлені автором, є особливо цінні тим, що це пише молода людина, яка виросла і оформилась у жахливій совєтській дійсності, але, не зважаючи на те, зберегла любов до свого рідного, а найважливіше є те, що зуміла об'єктивно розглядати історичні процеси нашої визвольної боротьби. За те ому честь і слава, бо він і [illegible] інших, що почали писати [illegible]о наше минуле, мають спроможність сказати переконуюче слово своїм молодим співгромадянам, подати дійсну правду про наше минуле.

Крок...

(Закінчення зі стор. 2)

вував цивільним міністром внутрішніх справ СССР Вадимом Бакатиним. Замість нього призначив колишнього керівника латвійського КҐБ Бориса Пуґо, а його замісником генерала Бориса Громова, колишнього командувача совєтської армії в Афганістані. Газети пишуть, що Бакатин нездатний навести порядок у республіках. Генералам армії та КҐБ дано наказ рятувати імперію від розвалу.

Не буде нічого дивного, якщо вони вимагатимуть замінити Едварда Шеварнадзе — 'міністра роззброєння', на озброєного до зубів генерала.

Шановні Секретарі
та
Організатори УНС!

Членська кампанія 1990 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1990 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1990 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:
„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23-го ГРУДНЯ 1990 р.

Північний Бруклин, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. Богдана Хмельницького 158 Відд. о год. 12-ій вполудне в домівці Народного Дому при 173 N. 5-та вул. На порядку нарад: звіти Управи К. Комісії та вибір нової Управи на 1991 р. Проситься членів чисельно прибути. Якщо на означений час не буде відповідне число членів, збори відбудуться на півгодини пізніше без огляду на кількість присутніх. — Управа Товариства.